

Latweefchu Awises.

Nr. 25.

Zettortdeenâ 21. Zuhni

1856.

Karra = un meera = sinnaſ.

Karſch nu gan pagallam, — Deews lai irr fla-
wehts, — un miſſa meera augluſ nu jaw baudam
preezigi; tomehr wehl irr nemeera deesgan paſaulê
un teem kaſ meeru grihb paſargabt un paſtabwigu
padarriht darba deesgan. Tes kaſ meeru Pariſê
ſaderrejuſchi, ſchee nu gan pee meera ſawâ ſtarpâ
paleef, bet atkal zittur paſaulê gaddahs wainas,
kaſ leelu nemeeru un karru drauda iſperrinaht.
Tahlu, tahlu par Atlantikaſ leelo juheru pahr,
muſſu ſemmes lohdes ohtrâ puſſê, irr Amerikaſ leela
paſaulêſ dalka, fur iſſti baggataſ ſemmes, fur
daudſ ſelta un wiſſadaſ baggataſ prezzes, pehz
kurrahn wiſſa paſaulê kahro un tadeht leela andele.
Tur daudſ leelu un maſu walſtu, kaſ wezzôs laiſôs
Giropas waldineekem peederreja, bet nu tik ne wiſ-
ſas ſawâ wallâ un ihpaſchaſ walſtiſ. Zerrejiam
ir Deewa paligu ſchinni gaddâ juns ſagahdaht
Amerikaſ lantfahrtri un iſſtahiſſichanu, tad juhs
dabſuſeet ſklaidrakas ſinnaſ par ſchihm no Deewa
aggati ſwehtitahm ſemmehm. ^v Paſchâ Amerikaſ
ſemela puſſê, Gulendereem peederer leela walſtiſ
un ſcheem par rohbeſchneekem irr ta jo leela, bag-
gata un ſtiupra Seemela-Amerikaneru brihw-walſtiſ.
Schi wezzôs laiſôs arri bij appakſch Gulenderu
waldiſchanaſ, bet nu jau wairak kâ 70 gaddi, ka
ar leelo karru no Gulendereem atpeſſiſuſeet. Ta-
deht ſchee kaimini, abbi ſtiupri, abbi leeli kuggi-
neeki un andelmanni, abbi baggati un lepni, weens
beſ ohtra gan ne warr palift andeleſ labbad, tomehr
weens ohtru ſlauſch, ne grihbedami ka ne weenam
ne ohtram wairak ſemmes un ſpehka Amerika
peenahktu klaht. Tad nu ſcheem rohbeſchnee-
kem jaw daſchdeen kibbeleſ gaddijufcheeſ, bet
abbeem no Karra bihdameem, lihdſ ſchim wehl iſde-
wahſ iſlihdſinateeſ. Te nu atkal teem jaunas

Kibbeleſ zehluſſcheeſ, pirkfahrt zaur to, ka En-
lenderi ſchinni Karra-laiſâ Amerikaneru ſemme liſku-
ſchi ar wehrwetajeem nekruſſchuſ ſapirkt, ko Ame-
rikaneri bij aiſleeguſchi. Ohtrâ kahrtâ: Amerikaſ
paſchâ widdû, fur ta ſemme tikſai kahdas juhdſeſ
platta un abbejaſ leelaſ paſaulêſ juhraſ- un andeleſ
zeliſch pa dſelleſ zellu un leelu eſaru eet no Giropas
un no Amerikaſ rihta puſſeſ uſ Amerikaſ wakkara
puſſi un uſ Aſiû un Auſtraliaſ ſallaſhm, irr maſaſ
brihw-ſemmites, fur juſſtu juſſkam eet un ſchahdi
tahdi laudiſ. Schurpu no Seemel Amerikanereem
ar kahdeem ſimteem ſalaſſiteem palaidneeku ſalda-
teem ar kuggi atbrauziſ kahdeſ paſaulêſ ſtaiguliſ,
Generals Walkerſ, gudſ un mahzihtſ wiherſ,
un ſahziſ ar teem eedſihwotajeem (Koſtarikanereem)
karroht, tohſ tik ne jaw uſwinnejiſ uu tur nu
eetaiſahſ par waldineeku un ta rahdahſ, kâ taſſi
iſdohſeeſ tur par Rehninu palift. Amerikaneri
tam ſleppen palihdſoht, jo zaur to ſchiſ leelaſ pa-
ſaulêſ andeleſ zeliſch nahktu appakſch Amerikaneru
ſinnaſ. Bet to nu tee Gulenderi ne grihb wehleht,
jo tee ween weenigi un paſchi wiſſaſ paſaulêſ an-
deli grihb pahrwaldiht; arri ſakka ka Gulenderi
ſenn deenahm te jaw uſmettuſſcheeſ un tadeht ne
warroht to wehleht. Par to nu ſtrihdiſ iſzehleceſ
ſtarp Gulendereem un Seemel Amerikanereem.
Gan nu ar rakſteem ſchurp turp grahmatas laiſdami
mekle to iſlihdſinaht, bet wehl ne-eet labbi, un nu
pat Amerikaneri to Gulenderu walſtiſ weetneeku un
Miniftera kungu iſlaiduſchi no ſawas ſemmes un
atſuhſtiſuſchi atpakkaſ uſ Gulenderu-ſemmi. Gan
ſakka, lai Gulenderi to ne nemmoht par kaunu, jo
ne kahdu karru ne grihbtoht, bet Gulenderi tahdu
kaunu par labbu gan ne nemſ. Sakka ka Syrantſchu
Keiſerſ nu grihbtoht eet tai ſtarpâ un publeteeſ,
woi ſchohſ ne warreſchoht ſameerinaht. Wehl nei
weens nei ohtrâ to karru grihb, bet abbi lohti no

tam bihstahs, jo abbeem ta andele par dauds leela un ja karsch, tad buhtu pohsta bes finnas. To-mehr Kalenderi sawus karra-kuggus taisa gattawus un sawus fapirktus nekruhschus ne atlaisch mahjäs, kà gan ar scheem bij derrehts. Wehl ne sinn kà ees.

Par nelaimi nu arri Spanjeri cejazahs eefschä. Jo turpat klast, fur tas Walkers Kostarikaneru semmitä karro, irr leela baggata brihw-walts Me-jikus, kas wezzos laikos Spanjereem peederrejuse. Ir te eet jukku jukkam un irr muhschigs lauschu dumpis un karsch un gan schis, gan tas tur cetajahs par waldineeku, neischehligi walda kahdu laiku, kamehr tohp no laudim ar dumpi aisdsihts un atkal zits pazekahs par waldineeku un tapat darra. Tahdä breefmigä fajufschanas laikä Spanjeri warr buht gan zerre to semmi atkal panemt? Ne sinnu kahdu wainu tee prett scheem Mejikane-reem fuhds, bet nu pat Spanjeri taisotees ar kuggu spehtu turpu dohtees un tä to leetu wehl wairaf fajauks.

Pa Turku semmi arri cet wehl traffi deegän, bet us pascheem Jahneem naw wallas juns wairaf stahstih. Arri par tahm leelu leelahm kristibahm Parisä, ar to Sprantschu Keisers sawu jaunu dehlinu schinnis deenäs lizzis kristiht, stahstisim zittä lappä.

S—3.

Sinna par jaunu grahamtu.

Ar to wirfrakstu, „Sirgu draugs,“ Leepajä jauna grahamta no E. D. Leppewitscha apgahdata, dabbujama pee grahamtu pahrdeweja H. Dohnberga. Behz grunts-liffumeem Latweeschu draugu beedribai kriht arri par scho grahamtu spreest. Wissu paprecksch zeen. rakstitalam pateizam, ka tahdu muhsu mihteem semmes-kohepeem wajadsihu mahzibas-grahmatinu irr apgahdajis, jo wiffas tahdas garrigas dahwanas, kà ihsteni arraju wihru draugi, preezigä firdi sweiginajam. — Patti ta walloda schinni grahamtinä gan naw no pimas lihds beidsamas lappas usteizama par skaidru Latweeschu wallodu. Rakstitalis arri aismirjis, kam scho

grahmatinu atwehl. — Arri naw to grunts-mahzibu, ko wisseem jemneekem buhs katrä brihdi usluhkoht, ta gaismä zehlis, ka tahdä grahamtinä to wajadsetu darriht, prohti, to grunts-mahzibu: semneeks barro un kohp sirgu kà peenah-kahs, brauz to ar apdohmu un schehligu firdi, tad winsch pee labbas meefas un wesselibas turrefees! Wirfrakstu un nodalku gan dauds irr, bet tomehr tahs mahzibas pa dauds ihsas un tadeht daschas paniffam nefaprohtamas, ja naw klastumä kahds lohpu dakteris, kas skaidratu padohmu ar wahrdeem peelittu. Tahs grahamtinäs mahzibas peeteek saprast zilwekam, kad tas schihs leetas jaw sinn, bet kad zilweks neka ne sinn no tahm leetahm, tad no schihs grahamtinäs ihsti gudrs nepaliks. Lai gan tahs mahzibas grahamtinä labbas irr, tikpat schurpu turpu warr noprast, ka tas rakstitalis naw dauds sirgus ne isaudsinajis, ne jahlojis.

Septitälappä mahza laudis „dubbultus flep-perrus“ turreht. Zettortälappä atkal usleeli tohs majus Kurjemmes un Widsemmes firdsinus. Zettortälappä irr taisniba: leelakam sirgam jadohd stipraka barriba, tad winsch irr labs, bet masaks firdsinisch pee plahnas barribas isdarr tikpat wiffus sawus darbus. Tee masee Kurjemmes, Widsemmes, Leischu un Jggauku firdsini irr wezzu wezzas ziltis, bet jo wezza zilts, jo stipraks sirgs. Lai paleek laudim tee masee firdsini, tee winneem tee labbafee. — Diwpadesmitälappä mahza: par sirgu „eedsimtahm“ wainahm. Sirgam eedsimtu wainu ne mas naw. Augums, spalwa, glihtums, neglihtums, irr eedsintas leetas sirgam, bet wiffas wainas zilweks sirgam eetaisa. Zilwekam gan irr eedsintas wainas. Turpat mahza: „kummelsch wairaf mantohs sawa tehwa dabbu, t. i. tikkumu, wainas...“, tas naw teefa. Kummelsch dabbu preckschpuffi no tehwa, pakkalpuffi no mahtes un winaas eeschanu. Tapehz ehrselam un kehwei buhs „weenas“ flakkas buht, tad kummelsch isaug „weenahds“ ar stipreem kauleem un mihtehm. Beezpadesmitälappä mahza: schagadda kummekam isbarroht weenu puhru ausu par desmit deenahm. Zik semmes lauschu to warr isdarriht? Tad jaw

kummelsch isaugß dahrgakß, ne kà divi sirgi makfa un ne buhß stiprß. Stipra barriba steep kummelam leelu augumu, bet ne dohd spehku klagt. Wesseli aufugraudi kummelam zeeti jamak ar sohbeem un darra resnu neglihtu galwu schohklu weeta, — milti ar uhdeni labbati kummelam lihds trescham gaddam, trescha puhra-dakfa par neddelu, ar feenu.

Turpat mahza: kummelu puzzeht pirmà gaddà. Tas naw teefa: bet jo kummelu stipri puzzehtß, jo garru beesu spalwu cetaisihß. Labbat turri kummelus us tí h r e e m salmeem par pakaisu.

Seschpadmità lappà mahza: sirgu barroht ar dsihweem graudeem. Nusu dsihwi graudi irr gan sirgu barriba, bet zittas labbibas dsihwi graudi, kungi breeduschí, ustaisa leesu, jeb ir nonihkschanu sirgam, ja tee graudi naw uhdeni jaw sabreeduschí. Drankis darra appalu un gluddu sirgu, bet nonemm spehku. Ahbols eesahkumà jafajauz ar leelo pussi salmu-ekfelu; ja ne samaisihß tà, tad buhß, kà ar wesseleem graudeem; zittam sirgam ir kungis no tam jaw pahrplichis.

Dividesmità lappà mahza: mekleht lohpu-dakteri. Bet fakli: zil to ismahzitu lohpu-dakteru irr lauzineeku starpà? un kur tohs dabbuhß? weetahm tahdu ne dabbusi ne us desmit juhdschm! Ne eemahzi kaudim tahdas sahles, kas tikkai par naudu aptehkes dabbujamas, bet tahdas, kas wisseem pee rohkas: ittin wehßs uhdens, jeb ar sneegu sajaukts, jeb ittin silts uhdens, sahls, melnas paeglu ohgas, swehtais-rutkis, kalmusaknes, sehrs, affinslaischana, mahli, nariza, karsta uhdena garrai, un zittas mahju-sahles isdseede driht it bailigas sirgu kaitas, kà par brihnumu. — Dividesmitpeektà lappà mahza: sirgam pluhhtischanu notur-reht ar sagruduscheem rudseem. Tee ne palihds ikreis. Dohdi labbat us reisi 12 lohthes balta krihtamiltus ar pufstohpu saldana wahroscha peena sajauktus it siltu sirgam eekschà, rihtà, pufseena, waffarà.

Dividesmit festa lappà leeds sirgam laisih arsenika-salwi. Arseniku sirgam un zitteem sahleslohpem leeleem warr doht 30 meeschu graudu swarrà, tas irr zehrnu deht. Dauds saimneeki tà dohd

faweem sirgeem ikpawaffar un rudden, weenreis par deenu, zauru neddel.

Dividesmitsastotà lappà mahza: sirgam nolaisht weenu stohpu affins. Affins naw jalaisch ar mehru, bet til dauds, teekams paleek farkans un schkihstß, kà jaw wesselas affinis irr. Dascham sirgam janolaisch lihds 4 stohpi affins. — Wehl mahza: kà buhß isdseedeht sirgam stihwas kahjas. Ar to mahzibu ne veeteek ikreis. Notinn labbat stihwas kahjas ar dweeli zeeschi un plakkani, bes frohkahm, no plezzeem lihds naggugallam. Laisti to ar it siltu uhdeni zauru neddel 48 reis par deenu. Dhtrà neddelà laisti to ar it wehsu uhdeni ar sneegu, ja warr dabbuht. Leezi sirgu stahweht us mahleem ar ettiki slazinateem. Tad drihsak buhß lohkanas kahjas, par feschahm neddelahm.

Tomehr warram scho grahmatinu sirgu mihlota-jeem un kohpejeem kà tahdu usteikt, kurrà arri dauds labbi padohmi kas isdarrami, un tikkai zeen. rakstijaju luhdsam, lai jelle jo prohjam, kad tahdu semneekem atwehletu grahmatu farakstijis, eekam leek rakstos eespeest, to paschu nosuhtha tahdu mahzibu sinnatajeem us pahrluhkoschanu.

Schulz, Klafjohn, Berent,
Latw. beedr. wezzalais. Latw. beedr. preekschneekß Kurjemmè. Latw. beedr. preekschneekß Wisjemmè.

No Parises.

Scheit — tà wahzu Awises raksta — irr gan ta leelaka fkrohderu buhschana par wissu pasauli, jo Parise irr fkrohderameisters, kam 66 schuijamas maschines, kas zaur twaifu ar 9 sirgu spehku tohp dsihtas, un kas preekschteem saldateem, kas pehrn us Krimmi gahje, ihfà laikà wisseem us reisi pahrwelkamus swahrkus schuiischas. Ar schihm maschinehm warroht wissas drehbes ahtri un labbi schuht. Schi fkrohderanammà arri bes tahm maschinehm wehl 1000 seewischki ikdeenas schuijohht un eeksch 3 mehnescheem wisseem Sprantschu gwardes saldateem — dauds tuhkstosch zilwekem — jaunus drehbes schuiischas. Schis fkrohderameisters arri preeksch pascha Keijera strahdajohht; winnu sauz Dussantoi,

un schis wihrs arri effoht weenu maschini patš is-
gudrojš, kaš us reiši 10 lihds 15 drehbju gabba-
lus itt ahtri sagreesch, lai tahš schuijamas maschi-
nes warr tuhliht schuht. — Ekfur gudra pasaule!!

Wehl no P a r i s e s raksta, ka tur nu patlabban
wehl 4 jaumas bajnizas zels, ta ka tur tad par
wiffam 47 bajnizas buhs*).

E. J. S.

*) Eihri brihnumš ka tabda leela vilfatā, ar pušsobtru Mišioni
zilweku, lif aplam maf bajnizu! Tabdam vilfatam kašdas
2 fimts bajnizas wehl ne warretu buht par daudš.

E. J.

Tikkums irr nejawihstams kohschums.

1.

Rohse seed eeksch dahrsina
Sarkau' — balti,
Mahtes meita sehtinā
Seed jo stalti.

2.

Rohštei tahš lappas kriht
Zbfā laifā,
Nebba meitas kohschums spihd
Allasch waigā.

3.

Rohštei kad seedi biršt
Galwu kratta,
Meitinu, ja gohds tai iršt,
Ne usflatta.

4.

Tadeht kohp jel tikkumu,
Efi baila!! —
Nefs ar gohdu wainaku,
Meitin daita!!! —

5.

Libds tew atnahf deenina,
Kad to noneems
Mihla dranga rohžina,
Ko Deews nolems.

6.

Tad ap firmu galwinu
Rohfes' seedehs,
Deews dohs fwehtu mirschanu,
Kaps ne beedehs.

E. J. Schönberg.

No Salkas-muischas pagasta teefas, tohy wiffi tee, kam kašdas taišnas parradu jeb zittas prašfischanas pee ta nomirruscha Salkas-muischas Puhzenu fainneeka Sahmeka Drehšba buhtu, zaur scho usaizinati, ar fawahm taišnahm peerahdischanahm lihds 28. Zuhli f. g. pee schihs teefas peedohtees, jo pehz scho isflehgšchanas terminu neweenu wairs ne klausšhs; arridsan tee, kaš winnam parradā buhtu un tanni peeminnetā terminā scheit ne peedohtees, pehz liffumeem taps strahpett, kad tohs peedšhs. 2

Salkas-muischas pagasta teefā, 28. Maijā 1856.

(S. B.) Geddert Dowitsch, Preekschschdetais.
(Nr. 163.) Ed. Meyer, Pag. teef.-schiw.

No Salkas-muischas pagasta teefas tohy wiffi tee, kam kašdas taišnas parradu jeb zittas prašfischanas pee ta nomirruscha Salkas-muischas Puktu fainneeka Ged- derta Berlauka buhtu, zaur scho usaizinati, ar fa- wahm šklaidrahm parahdischanahm lihds 28. Zuhli f. g. pee schihs teefas peedohtees, jo pehz scho isflehgšchanas terminu, neweenu wairs ne klausšhs; arridsan tee, kaš winnam parradā buhtu un tanni peeminnetā terminā scheit ne peedohtees pehz liffumeem taps strahpeti, kad tohs peedšhs. 2

Salkas-muischas pagasta teefā, 28. Maijā 1856.

(S. B.) Geddert Dowitsch, Preekschschdetais.
(Nr. 164.) Ed. Meyer, Pag. teef.-schiw.

Libds 20. Zuhni d. Mihgā atnahfusch: 964 fuggi un 736 struhgas; isgahjuschi 738 fuggi.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmassas-gubernements augštas waldischanas puffed: Oberlehrer G. Bläse, Jensor. Jelgawā, tal 18. Zuhni 1856.

No. 150.

Latweeschu Alwischu

Nr. 25.

peelikkums.

1856.

Putni un pukkes.

Jaw Lutters fazzija: „putni irr muhsu labbafee mahzitaji; jo weeni paschi swirbuki par gaddu tam Kungam til dauds apeshd, ka Bahzjemmes Keisers to nespehj maksabt. Ja nu Deews schohs wiffstiktalus raddijumus usturr, fo tad tu zilweks, tas pirmdsimmis stary wisseem raddijumeem, gribbi juhdeetes sawa usturra pehz? Al juhs mastizzigi!“

Bet tas Kungs dohd wehl dsikkatu mahzibu fazzidams: „Skattaites us putneem gaisa.“ Jo lag dig alla mahza, ka ar saweem peederrigeem buhs mahjas-paharus turreht! Ta sawus behrnus eeraddina no jaunahm deenahm kalpoht tam Kungam; jo rihtos un wallaros ta dseed saldigas garigas dseefmas ka neweenâ bajnizâ til garras ne tohp dseedatas; ta sawu radditaju teiz bes peekufchanas, bes apnikfchanas. — Zihru lihts tewi mahza: nepaleezi pee semmes, bet pazellees us augfchu! Jo tas ne dseed us semmes, bet tikween kad kaly augschâ, un kad paschu wairs redseht newarr, tad wehl warr dsirdeht winna teikfchanu: „manna dwechsele teiz augsti to Kungu, un mans gars preezajahs Deewa manna Pestitaja.“

Bet kad pehrkons aisgahjis, un lectus nolihjis, tad lagsdigalla usnemmm no jauna sawu dseefmu, un paschâ deenaswiddu fluddina: „Ne aismirsti fo tas tewim labbu darrijis.“ Un greeje rudfös tewi mahza, ka Deews arri ihfas nopufschanas ne smahde, jo ta isfauzahs: Deewam gohds Lai irr dohts; Pamohstees, Winsch taws Deews; Pateizi, Peeluhdsi.

Turflaht ne aismirsti ta kunga wahrdu: „Mahzaites pee pukkehni laukâ, ka tahs aug. Salamans sawâ gohdiba tâ naw bijis apgehrbts.“ Jo Salamans fenn irr nomirris, winna drehbes irr satruppejuschas, un no winnu pihschleem jaunâs ne irr isgahjuschas. Bet pukkes laukâ wehl irr dsihwas, un lai gan nowihst, isaug atkal jannas

no semmes. Un augoht tahs steepjahs us angfchu, gribbedamas tuwak flucht pee debbesim; bet sawas faknes tahs pasemmiba arween dsikkaf eelaisch eefsch semmes. Bet tas Kungs no debbesim us tahm skattahs ar labbu prahtu, un nahf ikkatru rihtu tahs puschtoht ar raffas dihmantu, kas gan mafs, tomehr til leels ka paschas debbes tanni atspihd. Bet kad tas Kungs Kungs pats to pukki apgehrb, tad tai arridsan irr sawa salda smarscha; jo ta Kunga mihslestibas rohfa to irr aiskahrusti.

F. S—g.

Behres.

Kur tad? Wissur kur til ween zilweki wirs semmes dsihwo, tur jau arri kahds mirst, jo schis irr tas likkums no eesahkuma: „Tu teescham mirsi,“ Sir. 14, 17. Un kur kahds mirst, tur tad irr behres. Bet kahdas tad? Woi draugi un raddi gan tikkai janahf ar swehtu noskumschanu sawu draugu un peederrigu kaulus us duffas weetinu pawaddiht, un paschi sawu stundinu apdohmaht? Tâ darrija gan wezzos laikos, jo swehtos rakfös atrohnam ka tee deewabihjigi lautini sawus peederrigus ar swehtu noskumschanu us duffas weetinu pawaddijuschi, ka tur Mânes pilfatâ ar affarahm ta noskummuse mahte sawu dehlu us kapsehtu pawaddija. Luth. 7. Kâ Israela behrni Mohsu apraudaja, 5 Mohs. 34, 8. Kâ Jahseps sawu tehwu, 1 Mohs. 50, 1. un Ahbraams sawu seewu Sahru 1 Mohs. 23, 2. apraudaja. Un tâ wehl dauds zitti zittus apraudajuschi. Ne warram leegtees, ka ir muhsu laikos ne buhtu dauds gohdigi lautini kas behres buhdami, simmatu turretees, ka pateesi kristiteem zilwekeem peenahkâhs un tahs femim par swehtibu padarritu, apdohmadami, ka ir mums arri par semmi japaleef, kad tas mihslais debbesu tehws muhs pehz sawa swehta prahta no schis pasaules aizinahs. Bet ne wissi tâ darra.

—i—.

Es gan sinnu, ko es darriht
gribbu.

Kahds skohlmeisteris draugu starpā subdsejāhs par saweem nerahneem skohlasbehrneem, ka tee, tik ne itdeenās no skohlas mahjā paleekoht, — un wainoja turklaht arridsan lohti tohs wezzakus, kas behrneem tahdu waku palaujoht. Ta skohlmeistera balsē bij rupja un dšedra (nemihliga) un gihmi israhdijs allasch tahdu sarauktu, itt ka winsch wiš leelajās dufmās buhtu. Us tahdu subdsefchanu, weens no winna draugeem atbildeja tā: „Kad tas wezzehws Ahbraāms (1 Mojs. 12, 1.) us Deewa pawehleschanu no sawas tehwu-semmes isgahje un eeksch Bersabas sawas buhdas bija us-faisijs, tad winsch darrija arridsan weenu altari, un gribbeja wisseem kas garram gahje, woi arri turpat dšihwoja, no sawa Deewa un winna swehta wahrda mahziht. Jo tas swehtais Gars bija eeksch Ahbraāma itt kā dšihws awots, kas ne-ween appasch semmes — bet arridsan wirs semmes iswerd, ka wiši kam slahpst, warretu atspirdinatees. Bet neweens ne gribbeja labpraht pee ta altara pakawetees, ne ganni, ne prezzeneefti ne zitti. Tad fazzija Ahbraāms: „Es sinnu, ko es gribbu darriht, kā winni pee manna altara pakawetees,“ un dehsija (1 Mojs. 21, 33.) wissadus jaukus auglu kohkus ap to altari, — kurrus warrbuht, tee engeli laisija, kā winni auge itt azim redsoht. Birms gads bija patezejis, — karrinaja tee kohli sawus kuplus jarrus pahr to altari ar skaisstem un smekligeem augleem. No ta laika, ne steidsahs wairs tee ganni, prezzeneefti un zitti tik ahtri garram. Un Ahbraāms apdahwinaja arridsan katru ar teem augleem, kas turpat augischi. Mahzija arridsan turklaht wisseem, to ween-weenigu Deewu un Radditaju, kas tik daudj tuhstoschus auglus teem zilweeem par labbu leel isaugt.“

Mahziba: „Tee ganni, prezzeneefti un zitti, irr tee skohlas-behrni, — Ahbraāma wissadi jauki kohli ap altaru, — un tee skaisi, smekligi augli, irr skohlmeistera mihligs waigs, gudra mahziba un taisni wahrdi.“

A. Breede.

Launekleem ne buhs bes wezzaku
sinnaš prezzees!

Sizilija, ne tablu no Sirakufes pilfata, deeneja kahdā muišhelē mihrs par ausraugu. Tas bija te swešchineeks atnahis no Messinas pilfata pilfes. — Kas tad notikke ar scho? Tuhlin dširdefim. Tas ar sawa kunga meitu, weens ohtru eemihlejāhs. Bet kad to kungam, lai gan laipnigi un semmigi bildinaja, tas no tam ne gribbeja ne dširdeht un to tadeht ne ween ar struppeem wahrdeem atraidija, bet ir no deenesta tuhlin atlaide un likta prohjam eet. — Schis wehl sleppen raudsija ar sawu mihluliti fatiktees un tad abbi kohpā sawpreede un apnehmahs aišbehgt pahr to tur itt schauru juhru, pee ta bruhšana tuweja raddineeka. To tee arri tai 13ta Webruara deenā darrija. — Bet kad tee kahdas werstes bija behguschi, tad winna lihgawina peepechi saširge, kā ne no weetas kusteht ne warreja, un gulleja kā mirrusi pee winna kahjahm. — Taggad steidsahs tas klah-tejās mahjās preeksch sawas pamirruschas lihgawinas paligu luhgtees. Pa to starpu tas lohti apkaumehts un apkaitinahts tehws sawanze sawus kalpus un litte teem behgleem dšihtees pakkal. Pagrahbe plinti no wadscha un sunnus lihdsja nehmis, steidsahs tohs panahkt. — Gerandsijs ween, jau no tablenes sweede plinti pee waiga, tam pa leeleem schaut gribbedams, lai ne warretu ismuft. Bet ar to ahtrumu un dufmahm itt labbi ne nomehrkejis, schahweens trahpija weena kalpa seewai pa galwu un to tihri sa-ahrdija. Kalps atkal schelumu un dufmu pahsteigis, kā traks krita kungam wirsi, un buhtu to nogallinajis, ja weens no teem doggu-funneem ne buhtu peekrittis un kalpu pee semmes issteepis. — Kungs tizzis walkam, ar zitteem kalpeem behgli panahze un tam ar rungahm un nuhjahm usbruckte, to nešchekli sašidami, tā kā zeltees un eet wairs ne warreja; bet waijadsje braufschu us pilli aišwest, kur tas to paschu nakti nomirre. Ir tas kalps, kam suns rikli bija pahrkohdis un par kurren tai ahtruma ne kas ne bija gahdajis, raddahs no rihta nomirris; tam 6 behrni atlikka bahrini, — wezzakais tiklai 8 gaddus wezz. — Ta behgle atdšihwejahs un daudi

maſ atſpirge; bet kad 16tâ Webruara deenâ winnas tehwu zeetumâ mette un dabbuta ſinuacht ſawu miſ-laku mirruſchu eſſam, tad ahrprahtâ paliffe. Turpmaſ winnas tehwu uſ nahwi noteeſaja. — Tê grehks pee grehka ſaliffkâhſ, tapehſ ween, ka behrni to hauſli ne zeenija: „Tew buhſ tehwu un mahti zeenâ un gohdâ turreht, ka tew labbi klahjâhſ un tu ilgi dſihwo wirſ ſemmes!“ J. B.

Retaiſnam zilwekam irr bailiga un nemeeriga firdeſ.

Tihruſ pilſatâ, Aſiaſ paſaules dallâ dſihwojiſ wezzôſ laitôſ kahdſ kehniſch Pigmalionſ wahrâ; bijis breeſniſgſ zilwekſ, ko wiſſi ka kahdu eenaidneeku eeraudſijufchi, kaſ neweenu zilweku mihtojis, bet tiffkai pehſ naudas un leelaſ baggati-baſ ween dſinneeſ, ne warredamſ wehl deeſgan-to ſaguhſ, baggatuſ aplaupidamſ, nabbaguſ, no furreem neko ne warrejiſ dabbut, eenihdedamſ. Kâ taſ tâ dſihwodamſ no ſaweem pawalſtneekeem buhſ tappiſ mihlehtſ, un kahdſ meerſ tam paſcham firde buhſ bijis, to katrſ gan warreja nopraſt. Tam wiſſur firde mohkaſ un nemeerſ ween bijis, ka ir briſcham no ſawaſ ehnâſ bihjeerſ, un tâ deenu un nahti eekſch bailehm un ſirdehſteem pawad-dijiſ. Jo ſkaidiba, ſkôhpumſ, ne-uſtiziſiba uſ ne weena zilweka un winna paſcha launa firdeſ apſin-naſchana to wiſſur mohziſuſ un beedejuſt. Winſch ne eſſoht eedrohſchinajeerſ ne kur ſtarp laudim iſeet, ne braukt, ne jaht. Laukſ, meſch un wiſſi zitti dabbaſ jaukumi tam ne kahdu preeku ne eſſoht dar-rijuſchi. Taſ arween ſawâ zeetâ muhru pilli kâ zeetumâ, noſkummis un ſa-ihdſiſ ſehdejiſ. Ne-weena dſihwa dwehſele tam drihſſtejuſt pee-eet, jo wiſſaplahrt winna pilli ſtipra ſaldatu wahtſ ar pliffkeem ſohbineem un ſchkehpweem ſtahwejuſi. Geſch pilſ bijuſchi 30 kambari, ihpaſchi preeſch winna taiſiti, ka taſ no weena eekſch ohtra warrejiſ eet, un katris kambariſ ar dſelſeſ durwim un ſtiprahm atſlehgaſhm aiſtaiſihtſ. Tahdſ bijis winna dſih-wokliſ; — Ta ta meera weeta! To ihſtu meeru ne weenâ kambari ne eſſoht atraddiſ, jo taſ allaſchin no firdeſ bailibaſ dſihtſ zittâ kambari mahjojiſ, lai neweeneſ to ſinnoht, bihdameeſ ka ne taptu nokautſ. No draudſibaſ, ſa-eeſchanaſ un zitteem jaukeem

preekeem taſ neko ne juttis. Winſch tahdſ bijis ka katram, kaſ to buhtu redſejiſ, waijadſejiſ behgt. Bailigi, ar dſilli eekrittufchahm azzim aplahrt ſkattijeerſ, woi ko ne eeraudſitu, kaſ tam launu un ſkâhdi darritu; no gihmja bahtſ un niſkſ iſtraudſijeerſ; runnajaſm to retti dſirdejuſchi un winna wahrdi allaſchin ar ſmaggaſhm nopuh-tahm iſteikti winna grubtu firde ſihmejuſchi. Kad tiffkai maſ kur kaſ paſchabbejiſ, tad tuhtin ka iſbeedeta ſtirna uſlehjeerſ. Nahti gan 10 reiſu zehleerſ raudſiht, woi winna kambara durwiſ un atſlehgaſ zeetaſ. Tahda bijuſi winna wahrga dſihwe! — „No kam taſ beſdeewigaiſ bihſtâhſ, taſ winnam uſeet.“ (Saff. w. 10, 24.). Winſch baidijeerſ ka taſ ne taptu nokautſ, un taſ arri winnam notiziſ. Zitti winna eenaidneeki — jo winnam neweeneſ draugſ naw bijis — ſaderrejuſchi kahdu no winna fullaineem, kaſ leelu atſlehgu lizziſ taiſiht un ar to winna kambari eegahjiſ un to breeſniſgu ſlepkaſwibu pee ta padarriſ to nokau-damſ, un tâ taſ nemeerigaiſ no ſchiſ paſaules aiſgahjiſ.

Kurſch gan, miſki laſſitaji, tâ gribbetu paſaulê dſihwoht. Gan neweeneſ. — Kam paſcham firde newaid meerſ, taſ to nekahdâ pilli ne atraddiſ. Updohmajeet to pantinu ko ſchim ſtahſtinam gallâ eſmu peelizziſ:

„Kur ſtabw, kur eet, kur apguſkâhſ,
 Tur ſirdehſti un bailibaſ
 Kâ ellê winnu ſanemm;
 To grehku lahſt' — uſ winnu gahſt',
 Tam wiſſu meeru panemm?“

M. B.

Mihlaiſ wezzkungſ.

Kahdſ ſemneeku wihrſ, kaſ ſawâ kahrtâ un buhſchana ne gribbeja wiſ ſewi par laimigu ſau-zam, bet allaſch ſazzija: Et! kad taſ buhtu pehſ mannaſ gribbeſchanaſ gahjiſ, tad gan ne jahtu wiſ taggad uſ kurpneeku melniti, — bet ſehdetu mihtſtâja lehnkrehſlâ un eewilltu kuplo duhmiau, no ſalda wahzu tabbazina.“ Tê gaddahſ muhſu wihram no frohga uſ mahjahm nahdamam, ſatift kahdu wezu wihrinu no wahzu kahrtâſ; — tuhdal dohmaja muhſu ſemneekſ itt pehſ augſtaſ kahrtâſ labbrihtu doht un ſazzija: „Deewſ dohd tew labbu-

rihtu!" Us to, wezzais draugs tam atbildeja: „Man no feschdesmit gaddeem wehl neweens slihts rihts ne irr bijis.“ Wihrs: „Deews dohd tew laimi!“ Wezzais draugs: „pee feschdesmit gaddeem wehl ne esmu nelaimi redsejis.“ Wihrs: „Deews dohd tew swehtibu!“ Wezzais draugs to dedsiigi usskatta un atfakka ta: „pee feschdesmit pilneem gaddeem, wehl ne esmu ne kahdu launumu (neswehtu) no mihsa Deewa dabbujis.“ Us tahdu atbildeschanu muhsu wihrum bija jabrihnojahs un tadeht luhdse: „mihsa is wezzais! mahzait man jelle, ka tad waijaga fazziht, es ne saprohtu wairs?“ Tad wezzais draugs atbildeja ta: „Nu jau pilni feschdesmit gaddi, kamehr scho fakkamu wahrdu esmu par to wiss mihtako turrejis: „Ka Deews grihb, kad Deews grihb, un ko Deews grihb,“ un ko winsch man pee-fuhtha, preekus jeb behdas, laimi jeb nelaimi, faldumu jeb ruhtumu, par to wissu esmu lohti preezajees, un peenehmis itt ka to wiss labbako, — tadeht pehz taisnibas, zittadi ne warru atbildeht.“

A. Breede.

Kristiga zilwefa laimiba pehz nahwes.

Mel. Ka sprohschi sprohd mans Jesullafsch.

1.

Al laimigs tas kas tizziba
 Jau scheinan Jesum palkausa;
 Un winna mihslestibu
 Ar fird' un prahnu pahrdobma:
 Zil grubti winsch muhs pestija,
 Tas dabbuhs schelastibu.
 Lai gan — scheinan
 Grubta waida, Daschfahrt spaida
 Muhsu meesu,
 Lihds ta mantohs debbes teeju.

2.

Gan daschas behdas muhs schè speesch,
 Ko Deews par labbu mums nogreesch.
 Lai isredseti effam,
 Lai effam winna behrini,
 No Jesus Kristus pestiti
 Un staltus anglus neffam.
 Jesus — Kristus
 Mums par labbu Meefas-dabbu
 Irraid nehmis,
 Wehl pehz nahwes dshwib' lehmis.

3.

Zil nahzeet pee man, nahzeet ween,
 Juhs lautini iffatru deen,
 Es juhs tur aisweddischu
 Zaur tumfchu nahwes eeleju,
 Us angtu debbes lihgsmitu
 Pee tehwa nowaddischi.
 Ja til — Prahts zil
 Us man greeschahs, Pehz man speeschahs,
 Tad juhs fluhseet,
 Kur juhs muhscham preefa buhseet.
 R. Bergmann, Wahrnes festeris.

Nabbaga wahrgulifcha dseesma.

1.

Par' deen' un nakti nabbags eet,
 Un mekle fewim mahjas weel;
 Winsch eet gan schur, winsch eet gan tur,
 Bet ruhmes ne atrohn ne sur.

2.

Kad ne warru pee drangeem mist,
 Tad eschu Tehwa rohkas kritt,
 Tam mihtligs nams, kas leels un plafsch,
 Tur ruhmes atrohn nabbags dasch.

3.

Schis nams irr brihnum stalts un jauls,
 Kas isflattabs ka pukku laufs,
 Jaw wahrgulifscham preezigs prahts,
 Kad usskatt kahds tur galds irr klahs.

4.

Tur pahri pahrwilfts dekkis sils,
 Kas mirdseht mirds no selta pils,
 Kas behdas azzis us to zell,
 Tam tuhliht meers un preefti jell.

5.

Tur eefschâ irr mafs lambarihts,
 Kas wehfs un klufs irr pataisihts,
 Kas weetinâ schi eefschâ leen,
 Tam tuhliht behdas prohjam skreen.

6.

Kas lauka noteek, tas ne juht,
 Lai arr' jo leels tas trohsfnis kuh;
 Gan sneegs, gan pukkes fedt to klufs,
 Bet winsch itt meecigs eefschâ dufs.

7.

Zil faules, swaigsnes tam wehl mirds
 Taf zittu aismirft winna firds;
 Kabds lambars schis? — dasch waizahs gan.
 „Tas fays.“ — Al Tehtihst peenehm man!

G. J. C.

B r i h w d r i k k e h t.